Súd:	Okresný súd Prešov
Spisová značka:	16C/18/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8116211231
Dátum vydania rozhodnutia:	28. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Michal Drimák
ECLI:	ECLI:SK:OSPO:2017:8116211231.3

Rozhodnutie

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcov: 1/ E. D., nar. XX.XX.XXXX, ul. E. XX, XX-XXX M., Poľská republika, 2/ G. D., nar. XX.XX.XXXX, ul. V. „. XX, XX-XXX U., Poľská republika, 3/ G. D., nar. XX.XX.XXXX, ul. V. „. XX, XX-XXX U., Poľská republika, 4/ L. D., nar. XX.XX.XXXX, ul. V. „. XX, XX-XXX U., Poľská republika, 5/ D. D., nar. XX.XX.XXXX, ul. V. „. XX, XX-XXX U., Poľská republika, všetci práv. zast. V4 Legal, s.r.o., so sídlom Tvrdého 4, 010 01 Žilina, IČO: 36 858 820, proti žalovaným: 1/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insuracne Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, 2/ TONAB, s.r.o., so sídlom Široké 656, 082 37, IČO: 36 485 586 práv. zast. PUCHALLA, SLÁVIK & partners s.r.o., so sídlom Kmeťova 24 040 01 Košice, IČO: 36 860 930, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní v I. a II. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v I. rade sumu 15 000 Eur, žalobcovi v II. rade sumu 25 000 Eur, žalobcovi v III. rade sumu 15 000 Eur, žalobcovi v IV. rade sumu 15 000 Eur a žalobcovi v V. rade sumu 15 000 Eur, všetko v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaní v I. a II. rade sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcom trovy konania v rozsahu 22%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou zo dňa 23.5.2016 doručenou súdu 26.5.2016 sa žalobcovia v I. až V. rade domáhali voči žalovaným v I. a II. rade náhrady nemajetkovej ujmy celkovo vo výške 140 000 Eur (z celkovej sumy žalobcovi v I. rade sumu 25 000Eur, žalobcovi v II. rade sumu 40 000 Eur, žalobcovi v III. rade sumu 25 000 Eur, žalobcovi IV. rade sumu 25 000 Eur a žalobcovi v V. rade sumu 25 000 Eur) z toho dôvodu, že dňa 29.7.2013 zamestnanec žalovaného v II. rade viedol nákladné motorové vozidlo, ktoré narazilo do oproti idúceho autobusu, v ktorom sa okrem iných nachádzali pán C. D. a jeho syn D. D. (otec a syn - obete dopravnej nehody), ktorým bola následkom tejto zrážky spôsobená smrť. Svoju žalobu odôvodnili s poukazom na ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, § 13 ods. 1, § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka spolu s § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka a taktiež spolu s § 427 ods. 1 a § 428 Občianskeho zákonníka s tým, že smrťou obetí dopravnej nehody zaznamenali žalobcovia výraznú zmenu vo svojom živote, pričom táto zmena bola negatívna najmä v zmysle nenávratného narušenia vzájomných rodinných väzieb tvoriacich dovtedy základ ich rodinného života, čím bola aj narušená integrita osobnosti žalobcov a došlo k zásahu do ich osobnostných práv, konkrétne do práva na súkromie a rodinný život. Pasívnu legitimáciu žalovaného v I. rade žalobcovia odvodili zo zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, konkrétne z ustanovenia § 1 ods. 1 a § 4 ods. 1, 2 písm. a) uvedeného zákona. Pričom konštatovali,

že škodou sa podľa európskeho práva rozumie aj nemateriálna škoda, pričom poukázali najmä na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ v prípade T., C-22/12, kde Súdny dvor zaujal stanovisko, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. V nadväznosti na uvedené skutočnosti si žalobcovia touto žalobou uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch tak ako je to špecifikované vyššie.

2. Písomným podaním zo dňa 7.9.2016 doručeným súdu 12.9.2016 sa k žalobe vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalovaný v II. rade, ktorý uviedol, že škoda bola spôsobená dopravnou nehodou pre prípad ktorej má žalovaný v II. rade uzatvorenú poistnú zmluvu na poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou predmetného motorového vozidla u žalovaného v I. rade. Poukázal na ustanovenie § 822 Občianskeho zákonníka a § 823 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že náhradu platí poistiteľ poškodenému. Taktiež poukázal na zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu, kde je zakotvený priamy nárok poškodeného uplatniť si vzniknutú škodu voči poisťovateľovi. Konštatoval, že z prevažujúcej judikatúry vyplýva, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu pokrýva aj náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobcovia majú teda priamy nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému v I. rade. Namietol teda svoju pasívnu vecnú legitimáciu a dôvodil, že o spoločnú zodpovednosť nemôže ísť ani v prípade, keď zodpovednosť z viacerých subjektov sa riadi rôznymi režimami zodpovednosti a rôznymi právnymi titulmi. Žalobcovia v danej veci teda majú právo uplatniť si svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy priamo voči žalovanému v I. rade, ktorý má povinnosť tieto nároky uhradiť. K výške náhrady nemajetkovej ujmy žalovaný v II. rade uviedol, že princípom náhrady nemajetkovej ujmy je zvoliť takú formu, ktorá je primeraná, pričom zo žaloby nie je jasné z akého dôvodu si žalobcovia uplatnili svoje nároky v tak vysokej sume navyše iba akousi paušálnou sumou, pričom je potrebné a nevyhnutné každý jeden nárok posúdiť individuálne s tým, že je treba diferencovať medzi väzbami každého žalobcu vo vzťahu k usmrteným, pričom je potrebné vziať do úvahy najmä skutočnosti ako závažnosť nemajetkovej ujmy či okolnosti za ktorých zásahu došlo. Žalovaný v II. rade zdôraznil, že k dopravnej nehode došlo nezavineným konaním jeho zamestnanca a škode sa nedalo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Navrhol, aby konajúci súd neakceptoval rýdzo paušálne uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy bez spoľahlivého zdôvodnenia konkrétnej ujmy priznať žalobcom tak vysokú náhradu nemajetkovej ujmy. Navrhol žalobu voči žalovanému v II. rade zamietnuť.

3. Písomným podaním zo dňa 8.9.2016 doručeným súdu 16.9.2016 sa k žalobe vyjadril aj žalovaný v I. rade, ktorý uviedol, že nárok uplatnený žalobou neuznáva a žalobu považuje vo vzťahu k sebe za nedôvodnú v plnom rozsahu a to predovšetkým z dôvodu, že nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom. Poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016 pričom už v konaní, ktoré predchádzalo dovolaciemu konaniu v tejto veci vyvstal názor, že pojem škoda v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. nesubsumuje v sebe aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých a že táto náhrada nie je predmetom poistného krytia v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) uvedeného zákona, z ktorého dôvodu žalovaný nie je v konaní pasívne legitimovaným subjektom. Poukázal na časť odôvodnenia tohto rozhodnutia NS SR s tým, že nemožno dospieť k inému záveru ako k tomu, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených osôb v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka. Žalovaný v I. rade ďalej dôvodil, že dovolací súd za správny považuje názor, že je možné si uplatňovať nemajetkovú ujmu len voči osobe, ktorá sa takéhoto zásahu do integrity osobnosti dopustila, čo vo vzťahu k žalovanému v I. rade - poisťovni nie je splnené. Akcentoval tiež fakt, že priamy účinok tzv. motorových smerníc je vylúčený. Ďalej poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 z 20.4.2011, kde je konštatované, že pasívna legitimácia poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení, nie je daná. Žalovaná v I. rade ďalej zdôraznila, že NS SR pri svojom rozhodovaní zohľadňoval aj rozhodnutie Súdneho dvora C-22/12 vo veci T. proti D. a T., pričom poukázal aj na článok C.. B. W. ,,Náhrada nemajetkovej ujmy a povinné zmluvné poistenie vo svetle rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci T.“, ktorého názor korešponduje s dosiaľ uvedenou argumentáciou v tomto písomnom podaní žalovaného v I. rade. Z týchto dôvodov žalovaný v I. rade konštatoval, že nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom. Žalovaný v I. rade ďalej dôvodil, že satisfakčný účel môže splniť len zadosťučinenie, ktoré poskytne výlučne sama osoba, ktorá zasiahla do osobnosti oprávnenej fyzickej osoby, pričom z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že zadosťučinenie bude účinné len v prípade ak ho poskytne osoba, ktorá teda neoprávnene zasiahla do

práva na ochranu osobnosti. Rovnako tak žalovaná v I. rade citovala z už uvedeného rozsudku NS SR 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016, kde je uvedené: ,,zásah do práva na ochranu osobnosti sa zásadne odškodňuje v nepeňažnej forme.“ Ďalej žalovaná v I. rade argumentovala, že v prípade občiansko-právnych vzťahov možno náhradu za smrť príbuznej osoby priznať len úzkemu okruhu najbližšej rodiny tvorenej manželom a nezaopatrenými deťmi. K výške uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy poukázala žalovaná v I. rade ešte na to, že súd musí aj v týchto prípadoch dodržiavať určité pravidlá, pretože v prípade priznávania neprimerane vysokých náhrad nemajetkovej ujmy by išlo o porušenie zásady spravodlivého procesu a zásad sudcovskej etiky, čo je potrebné pri rozhodovaní o nárokoch žalobcov náležite zohľadniť. Na základe uvedeného navrhla žalobu žalobcov voči žalovanej v I. rade v celom rozsahu zamietnuť a zaviazať žalobcov na náhradu trov konania.

4. K vyjadreniam žalovaného v I. a žalovaného v II. rade sa vyjadrili žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu písomným podaním z 25.10.2016 doručeného súdu 26.10.2016 v tom zmysle, že k námietke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v I. a žalovaného v II. rade uviedol, že pre posúdenie pasívnej vecnej legitimácia žalovaného v I. rade je rozhodujúce vyriešenie otázky čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v zákone č. 381/2001 Z. z.. Žalobcovia sú toho názoru, že pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občiansko-právnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých spočívajúcich zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osobe pri prevádzke motorových prostriedkov. Podľa názoru žalobcov je absolútne logické a legitímne, aby nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obetiach dopravnej nehody (ako poškodeným) v priamej príčinnej súvislosti s prevádzkou motorového vozidla bola považovaná za škodu podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z.. Pokiaľ ide o uvedený judikatúrny záver Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12 je nesporné, že tento je v súlade so zmluvou o fungovaní európskej únie záväzným výkladovým rámcom a prameňom pre výklad a aplikáciu noriem únioného práva vo všetkých členských štátoch EÚ a teda rozhodnutiam Súdneho dvora sa bez akýchkoľvek výhrad priznáva všeobecná precedentná záväznosť. Vnútroštátny súd je všeobecným súdom aplikácie únioného práva, pretože je povinný v rámci svojich právomocí zabezpečiť úplný účinok únioných právnych noriem a chrániť práva, ktoré tieto normy priznávajú jednotlivcom. Ďalej dôvodil, že povinnosťou vnútroštátnych súdov pri aplikácii zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti je vychádzať z eurokonformného výkladu a riadiť sa záväzným výkladom Súdneho dvora EÚ. Štát totiž môže porušiť právo únie aj vtedy, ak jeho súd vydá súdneho rozhodnutie, ktoré bude v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora. Žalobcovia ďalej dôvodili, že žalovaný v I. rade je pasívne vecne legitimovaný pretože podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. vzniklo žalobcom právo uplatniť svoj nárok i priamo proti poisťovateľovi zodpovednej osoby, t. j. žalovanému v I. rade. Pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného v II. rade odôvodnili žalobcovia § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka teda, že škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby sami za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú ich zodpovednosť podľa pracovno-právnych predpisov tým nie je dotknutá. Skutočnosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, teda dopravná nehoda, bola spôsobená žalovaným v II. rade pri výkone svojej činnosti prostredníctvom svojho zamestnanca, zároveň bola táto dopravná nehoda spôsobená prevádzkou dopravy žalovaného v II. rade a teda v zmysle § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka zodpovedá za škodu žalovaný v II. rade. K námietke neprimeranej výšky požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovia uviedli, že náhradou imateriálnej ujmy v peniazoch nie je náhrada za život, ale slúži na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. Je nepochybné, že žiadna suma priznaná súdom nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu a ani na to, aby nahradila život človeka. Žalobcovia poukázali na súdnu prax súdov SR a ČR, kde sa reálne priznané nároky v podobných prípadoch pohybujú cca od 10 000 Eur do 33 000 Eur.

5. V písomnom podaní zo dňa 14.11.2016 doručeným súdu 18.11.2016 sa k vyššie uvedenému vyjadreniu žalobcov vyjadril prostredníctvom právneho zástupcu žalovaný v II. rade len stručne v tom zmysle, že oznámil, že trvá na všetkých doterajších písomných vyjadreniach vo veci.

6. Rovnako sa k ostatnému vyjadreniu žalobcov písomným podaním zo dňa 21.11.2016 doručeného súdu 24.11.2016 vyjadril aj žalovaný v I. rade v tom zmysle, že rozhodujúcim je vyriešenie otázky čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v zákone č. 381/2001 Z. z. a to najmä pre posúdenie pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v I. rade. Konštatoval, že s tvrdením žalobcov, že pojem škoda treba vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem má zahŕňať aj náhradu nemajetkovej ujmy nemožno v žiadnom prípade súhlasiť. Opätovne poukázal na rozhodnutie NS SR 3Cdo/301/2012 z

31.3.2016, ktorý dospel k opačnému záveru. Dôvodil, že v zmysle § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení, mal poistený právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, pričom nemajetková ujma nie je škoda, čo je zrejmé i zo samotnej systematiky Občianskeho zákonníka. Dôvodil, že pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka taxatívne stanovené dve kritéria, z ktorých musí súd pri svojom rozhodovaní vychádzať. Týmito kritériami sú závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Žalovaný v I. rade ďalej konštatoval, že zodpovednosť za nemajetkovú ujmu nie je zhodná so zodpovednosťou za ujmu majetkovú, ktorá sa delí na skutočnú škodu a ušlý zisk, preto nie je možné stotožniť právo na náhradu škody a právo na náhradu nemajetkovej ujmy v prípade zásahu do osobnostnej sféry dotýkajúcej sa zdravia, či súkromia alebo rodinných citových vzťahov fyzickej osoby, preto podľa názoru žalovaného v I. rade nemožno teda aplikovať extenzívny výklad ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení. Ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení vykladal žalovaný v I. rade tak, že pod nákladmi pri usmrtení je potrebné rozumieť náklady spojené s pohrebom, prípadne i náklady spojené s liečením, pričom doterajšia právna prax ako aj právna teória nikdy neoznačovali nemajetkovú ujmu slovným spojením ,,náklad spojený s usmrtením“. Žalovaná v I. rade ako poisťovateľ, ktorá je len účastníkom poistného vzťahu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla žiadnym spôsobom nezasiahla do osobnostných práv žalobcov a preto v prípade nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti a teda nie je pasívne vecne legitimovanou v tomto konaní. Žalovaná v I. rade poukázala aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/89/2013-216 zo dňa 26.6.2014, v ktorom odvolací súd uviedol, že z taxatívneho vymedzenia poistenia zodpovednosti za škodu nie je vymenované v § 4 ods. 2 riešenie zodpovednosti za nemajetkovú ujmu a preto nie je ani daná zodpovednosť poisťovne za náhradu nemajetkovej ujmy osobám blízkym obetiam usmrtených pri dopravnej nehode. Nakoľko zákon o povinnom zmluvnom poistení odškodnenie nemajetkovej ujmy nepredpokladá. Žalovaná v I. rade ďalej argumentovala, že rozsah odškodnenia upravuje predovšetkým vnútroštátne právo, pričom tzv. motorové smernice boli transponované do právneho poriadku SR práve zákonom č. 381/2001 Z. z. a jeho následnými novelami. Dôvodila, že európsky súdny výklad má svoje hranice, ktoré boli postupne vymedzené rozhodovacou činnosťou Európskeho súdneho dvora tak, že zásada konformného výkladu nemôže slúžiť ako základ pre výklad contra legem vnútroštátneho práva, pričom je tiež obmedzený všeobecnými právnymi zásadami, akými sú predovšetkým zásada právnej istoty a zákaz retroaktivity. Na základe uvedeného mala za to, že k zahrnutiu práva pozostalých blízkych osôb po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy do existujúcej úpravy povinného zmluvného poistenia nemožno dospieť ani eurokonformným výkladom zákona o povinnom zmluvnom poistení (nepriamym účinkom smerníc). Poukázala na to, že Európsky súdny dvor nemá kompetenciu vykladať vnútroštátne predpisy pokiaľ nie sú v rozpore s nejakým konkrétnym nariadením alebo smernicou EÚ. Opätovne zdôraznila, že v zmysle rozhodnutia NS SR zo dňa 31.3.2016 sp. zn. 3Cdo/301/2012 je zásah do práva na ochranu osobnosti zásadne odškodňovaný v nepeňažnej forme. Opätovne navrhla konajúcemu súdu, aby žalobu žalobcov voči žalovanej v I. rade v celom rozsahu zamietol.

7. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom všetkých žalobcov ako aj prečítaním obsahu celého spisu, konkrétne vykonal dokazovanie oboznámením celého spisu tak, že konštatoval na č. l. 1 a nasledujúcich sa nachádza samotná žalobca na náhradu nemajetkovej ujmy spolu s prílohami, na č. l. 18 sa nachádza rodostrom rodiny D. spolu so zobrazením jednotlivých vzťahov v rodine, na č. l. 19 sa nachádza uznesenie Okresného riaditeľstva policajného zboru odbor Kriminálnej polície H. U. F. o začatí trestného stíhania, resp. o zastavení trestného stíhania, nakoľko skutok nebol trestným činom vo vzťahu k predmetnej tragickej autonehode, na č. l. 64 sa nachádza vyjadrenie žalovaného v II. rade prostredníctvom právneho zástupcu vo vzťahu k predmetnej žalobe, na č. l. 69 sa nachádza vyjadrenie žalovanej v I. rade prostredníctvom povereného zamestnanca vo vzťahu k predmetnej žalobe, na č. l. 93 sa nachádza vyjadrenie žalobcov k vyjadreniam žalovaného v I. a žalovaného v II. rade, na č. l. 99 sa nachádza vyjadrenie žalovaného v II. rade k predchádzajúcemu vyjadreniu žalujúcej strany v zmysle CSP, napokon na č. l. 106 a nasledujúcich sa nachádza vyjadrenie žalovanej v I. rade k predchádzajúcemu vyjadreniu žalujúcej strany. Ďalej súd konštatuje, že krátkou cestou zakladá do spisu uznesenie Ústavného súdu SR III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, napokon súd ešte konštatuje, že na č. l. 120 sa nachádza už spomenuté uznesenie tunajšieho súdu č. k. 16C/18/2016-120 zo dňa 19.12.2016, ktorým bol pribratý do celého konania tlmočník z odboru poľský jazyk G.. E. R., pričom zistil nasledovný skutkový stav:

8. Dňa 29.7.2013 vodič A. W., nar. XX.X.XXXX, ako zamestnanec žalovaného v II. rade viedol nákladné motorové vozidlo značky Mercedes Benz 1844 LSTEČ: D.-XXXCE, vo vlastníctve žalovaného v II. rade po štátnej ceste 1/15 v smere od obce G. smerom k mestu H. U. F., kde pri predchádzaní miernej pravotočivej zákruty prešiel do protismeru, kde následne ľavou prednou časťou nákladného vozidla spolu s návesom narazil do ľavej bočnej časti oproti idúcemu autobusu značky Volkswagen - M. z poľskou poznávacou značkou M., v ktorom sa okrem iného nachádzali pán C. D., nar. XX.X.XXXX, ul. V. “. XX, XX-XXX U., Poľská republika a jeho syn D. D., nar. XX.X.XXXX, ul. V. “. XX, XX-XXX U., Poľská republika, ktorým bola následkom tejto zrážky namieste dopravnej nehody spôsobená smrť, príčinou dopravnej nehody bola technická porucha nákladného vozidla.

9. Žalovaný v II. rade mal ako prevádzkovateľ nákladného motorového vozidla v čase dopravnej nehody uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla na toto nákladné vozidlo zo žalovaným v I. rade, pričom táto skutočnosť nebola popretá ako žalovaným v II. rade, tak ani žalovaným v I. rade, preto súd túto skutočnosť považoval za nespornú.

10. Uznesením Okresného riaditeľstva policajného zboru odbor Kriminálnej polície prvé oddelenie vyšetrovania vo H. U. F. ČVS: O.-XXX/OVK-H.-XXXX zo dňa 30.10.2015 bolo zastavené trestné stíhanie, ktoré bolo začaté pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods.1, ods. 2 písm. a) trestného zákona spáchaného v jednočinnom súbehu z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 trestného zákona, pretože skutok opísaný v tomto uznesení (predmetná dopravná nehoda) nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

11. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 16C/18/2016-120 zo dňa 19.12.2016 bol do konania z dôvodu nutnosti výsluchu žalobcov, ktorí sú občanmi Poľskej republiky pribratý do celého konania tlmočník z odboru poľského jazyka, ktorý zabezpečil tlmočenie na pojednávaní.

12. Na pojednávaní konanom 28.2.2017 boli vypočutí všetci piati žalobcovia. Žalobkyňa v I. rade (matka a stará matka obetí) vo svojej výpovedi uviedla, že je zaskočená, že v tomto prípade sa hovorí len o škode materiálnej, pretože došlo aj k škode morálnej. Uviedla, že došlo k strate príbuzných, teda k strate syna, otca, manžela a starého otca, žalobkyňa uviedla, že sa jednalo o jej prvorodeného syna, ku ktorému mala veľmi blízky vzťah, navzájom si pomáhali, trávili spolu dovolenky. Žalobkyňa ďalej uviedla, že asi 2 roky po autonehode došlo k ďalšiemu úmrtiu v ich rodine, t. j. že zomrel najstarší syn nebohého C. D. a to A. D., ktorý bol onkologický pacient, avšak jeho zdravotný stav sa aj pod vplyvom stresu po autonehode zhoršoval. Žalobkyňa v I. rade teda uviedla, že stratila syna a dvoch vnukov. Na otázku súdu, či má žalobkyňa v I. rade ešte nejaké ďalšie deti okrem nebohého syna C., ktorý zahynul pri dopravnej nehode, žalobkyňa uviedla, že mala dvoch synov a jednu dcéru, avšak okrem nebohého syna C., jej druhý syn zomrel v roku 2015 počas jachtingu, v súčasnosti má teda už len jednu dcéru. Uviedla, že hoci žila v meste M. asi 30 km od U., 20 rokov v U. pracovala ako lekárka a bývala spolu s nebohým synom C. a jeho rodinou. Po autonehode nevyhľadala formálne pomoc psychológa alebo psychiatra, avšak ako lekárku ju podporili jej kolegovia špecialisti. Pričom pomoc pociťovala aj od svojej teraz už jedinej dcéry, ktorá je pedagógom.

13. Žalobkyňa v II. rade (manželka a matka obetí dopravnej nehody) na tomto pojednávaní vypovedala, že bola priamo účastníčka tejto autonehody, keď sa vracali z Rumunska s nebohým manželom a dvoma mladšími synmi, teda s nebohým D. a najmladším synom D.. Uviedla, že chodila po autonehode na stretnutia s psychológom, avšak veľkou oporou jej bola najmä rodina, pričom sa syn G. so svojou rodinou nasťahoval k nim, aby im vyjadril podporu. Do času nehody bývala v rodinnom dome žalobkyňa v II. rade so svojím teraz nebohým manželom a dvoma najmladšími synmi D. a D., syn L. býval od nich asi 3 km a syn G. asi vo vzdialenosti 5 km. Nebohý syn A., ktorý bol najstarší býval v M., čo je od U. ako už bolo uvedené približne 30 km. S manželom boli zosobášení 33 rokov a mali spolu 3 starších synov, nebohého A., G. a L. a asi po 2 rokoch sa narodili dvaja mladší synovia D. a nebohý D.. Manžel mal prepravnú firmu, pričom starší synovia založili svoju vlastnú firmu a takto medzi sebou spolupracovali. Napriek tomu, že najstarší synovia nebývali priamo u nás, denne sa zastavili alebo kontaktovali manžela z dôvodu vzájomného podnikania, jednak ľudsky, ako otca. Celá rodina trávili voľný čas či už jazdou na bicykli, alebo na spoločných výletoch, pričom manžel bol akým si hnacím motorom rodiny zvlášť v situácii keď po troch starších synoch sa im narodili dvaja najmladší synovia, z ktorými trávili voľný čas. Uviedla, že všetky záležitosti či už okolo rekonštrukcie domu, alebo života rodiny boli financované hlavne

z príjmov manžela, ktorý hradil aj spoločné výlety a spoločné záujmy rodiny. Nezriedka sa stávalo, že cestovali aj skupina 20-25 osôb na výlet, nakoľko manžel bol organizačný typ a organizoval rodinné výlety. Žalobkyňa v II. rade ďalej odpovedala, že neprejde deň, aby si nespomenula na manžela a syna, pričom každý deň navštevuje cintorín. Psychológa navštívila niekoľkokrát v priebehu roka. Brala upokojujúce lieky, ktoré má v taške po celý čas so sebou aj teraz, taktiež brala aj lieky na spanie.

14. Vypovedal aj žalobca v III. rade (syn a brat obetí dopravnej nehody), ktorý uviedol, že celá rodina trávili čas pokope odkedy si pamätá, trávili voľný čas. Spolu so svojimi rodičmi býval do 26-teho roku veku, potom začal pracovať s otcom, ktorý ho naučil prácu okolo ekonomických záležitostí firmy. Uviedol, že otec s mamou mali dobrý vzťah, pričom on mal rovnako dobrý vzťah s otcom aj teraz stretáva otcových kolegov a známych. Ráno poňho otec prichádzal denne do práce, pričom prišiel k nim do domu, zdržal sa 15-20 minút pohral sa s ročným synom žalobcu v III. rade, teda s vnukom obete dopravnej nehody, a potom odchádzali spolu do práce. V lete sa on so staršími bratmi staral o chod firmy, pričom otec s matkou a dvoma mladšími bratmi cestovali napríklad na dovolenku do Chorvátska, pričom v zime išli na výlety všetci, napríklad aj na Slovensko, kde chodili na lyžovačku na Chopok a k Ružomberku. Žalovaný v III. rade ďalej uviedol, že ich bolo 5 synov a prichádzali s rodinami, pričom otec sa stále zaujímal nielen o svoju rodinu, ale aj o ich rodiny. Vo vzťahu k bratovi D., ktorý taktiež zahynul pri dopravnej nehode uviedol, že to bol radostný, bezkonfliktný človek, pričom si naňho spomína už aj jeho malý syn, teda syn žalobcu v III. rade. Bratia mi prichádzali pomáhať okolo domu, alebo postrážili moje dieťa, mali sme výborné vzťahy a trávili sme spolu voľný čas. Ďalej uviedol, že otec mu spolovice zafinancoval rodinný dom, v ktorom žije so svojou rodinou, avšak aktuálne sa nasťahoval k matke a najmladšiemu bratovi, aby im vyjadril podporu. Po dopravnej nehode nemal čas vyhľadať odbornú pomoc, nakoľko na jeho pleciach bola starostlivosť o veci okolo firmy, ako aj podpora ostatných príbuzných. Záverom žalobca v III. rade uviedol, že sa určite nikto z nich nevyrovnal so stratou dvoch blízkych osôb, pričom život každého z nich sa zmenil, každý mal veľký problém v hlave, či už teda morálny ako aj finančné problémy, nakoľko o financie vo firme sa staral otec, pričom museli predať dve autá.

15. Na pojednávaní konanom 28.2.2017 vypovedal aj žalobca v IV. rade (syn a brat obetí dopravnej nehody), ktorý uviedol, že sa mu zdá ako by sa tá nehoda stala včera, pričom konštatoval, že od narodenia býval so svojimi rodičmi v ich rodinnom dome, potom sa oženil a následne sa presťahoval do domu svojich svokrovcov. Po roku bývania u svokrovcov si chcel postaviť vlastný rodinný dom, pričom nebohý otec mu sľúbil, že mu pomôže postaviť rodinný dom po každej stránke, či už materiálnej, finančnej, avšak stala sa táto tragická autonehoda. Bol to práve on, ktorého kontaktovali pri oznámení tragickej autonehody. Rovnako ako žalobca v III. rade aj žalobca v IV. rade pracoval spolu s otcom a bratmi v rodinnej firme, pričom uviedol, že otec mu pomáhal vo všetkom a spolu s mamou mu zaplatili napríklad svadbu, keď sa mu narodil syn otec mu povedal nech nepracuje a pomôže manželke. Otec vedel pomôcť či už životnými skúsenosťami, finančne, alebo aj otcovskou radou. Vo vzťahu k nebohému bratovi D., žalobca v IV. rade uviedol, že postupne ako mladší bratia dorastali začali stierať vekové rozdiely medzi mladšími a staršími bratmi, chodili spolu napríklad na ryby, stretávali sa aj pri rodinných obedoch a jeho deti ho taktiež mali radi, myslí sa deti žalobcu v IV. rade mali radi nebohého strýka D., s ktorými sa vedel hrať, prípadne ich popestovať. Ďalej žalobca v IV. rade uviedol, že takú pomoc akú dostali starší bratia od svojho otca už najmladší brat nebude môcť dostať nakoľko teda otec je nebohý. Pamätá si na príjemné zimné prázdniny, keď spolu vyrazili na piatich autách, otec s matkou a vtedy ešte piati bratia, pričom išlo o posledný spoločný výlet na lyžovačke do Talianska v zahraničí, odvtedy už na takomto spoločnom výlete v zahraničí neboli. Žalobca v IV. rade ďalej uviedol, že spolu s otcom kúpili nebohému bratovi D. rybársku výstroj, pričom nebohý brat ho prosil, aby ho vzal na rybačku na Slovensko a chcel aby sa naučil ako sa chytajú ryby. Taktiež tento brat D. mu spolu s bratom D. chodili pomáhať do višňového sadu oberať višne, nakoľko by to sám nezvládol.

16. Napokon na uvedenom pojednávaní vypovedal aj žalobca v V. rade (syn a brat obetí dopravnej nehody), ktorý vypovedal, že len v dobrom si zapamätal otca a brata D., pričom brat D. bol podobne ako otec spoločenský, mal veľa kamarátov a známych, žiadnych neprajníkov. Strávili spolu prakticky celý život od hrania sa na ihrisku, cez jazdenie na bicykli a pod., chodili do rovnakej školy, pamätá si, že otec ich vozil do školy, vstával s nimi, pričom raňajkovali traja, on, otec a brat D., nakoľko mama pracovala skôr. Uviedol, že rodičia spolu veľmi dobre vychádzali, trávili čas spoločne a mali spoločných známych. Vo vzťahu k odbornej pomoci uviedol žalobca v V. rade, že bol na jednom sedení s psychiatrom, avšak neprinieslo mu to žiadnu úľavu a pochopil, že najlepšou pomocou bude preňho čas strávený s rodinou, ako sa zdôverovať síce odborníkovi ale cudzej osobe. Žalobca v V. rade ešte uviedol, že všetci

majú slzy v očiach, keď si spomínajú na nebohého otca a na nebohého brata D., pričom aj pri tých najjednoduchších činnostiach sa všetky záväzky takpovediac ,,zvalili“ na bratov G. a L., ktorí hoci majú vlastné rodiny a životy, pomáhajú aj mame okolo rodičovského domu.

17. Právny zástupca žalobcov na tomto pojednávaní vo svojom záverečnom prednese uviedol, že nemajetková ujma vznikla a vzhľadom na vykonané dokazovanie sa nezaobíde bez finančného vyjadrenia. Zotrval v celom rozsahu na podanej žalobe, konštatoval, že námietka pasívnej vecnej legitimácie ako žalovaného v II. rade tak žalovaného v I. rade vo vzťahu k žalobcom je nedôvodná, poukázal na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora C-22/2012 vo veci T., kde bolo konštatované, že aj nároky z nemajetkovej ujmy majú byť hradené z povinného zmluvného poistenia, pričom opätovne poukázal aj na § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení, kde je priamo uvedené právo vo vzťahu k poisťovniam. Čo sa týka výšky požadovaného primeraného zadosťučinenia spolu v úhrne 140 000 Eur považuje túto výšku za primeranú, avšak zváženie celkovej výške ponechal na rozhodnutí súdu. Stratu však označil za tak ťažkú, že sa s ňou nikdy nezmieria a utrpela pri tom bezpochyby aj finančná stránka celej rodiny.

18. Právna zástupkyňa žalovaného v I. rade vo svojom záverečnom prednese opätovne konštatovala, že žalovaný v I. rade sa necíti byť pasívne vecne legitimovaný, ako už uviedli v ich písomných vyjadreniach. K rozhodnutiu Ústavného súdu III. US666/2016-36 zo dňa 11.10.2016 uviedla, že Ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať nároky všeobecných súdov, pričom krátkou cestou doručila ako súdu tak aj protistrane odlišné stanovisko sudcu Ústavného súdu G. Ľ.. Uviedla opätovne, že podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení škoda môže byť len na zdraví, nie nemajetková ujma, teda pojem škoda nezahŕňa nemajetkovú ujmu. Čo sa týka primeranosti výšky nemajetkovej ujmy konštatovala, že v zásade sa odškodňuje v nepeňažnej forme, avšak ak by aj súd vyhodnotil situáciu tak, že je potrebné priznať nemajetkovú ujmu žalobcom tak ku každému je potrebné vyhodnotiť výšku tejto nemajetkovej ujmy zvlášť, obzvlášť v situácii keď niektorí z členov rodiny už majú vlastné rodiny a žijú oddelene. Vzhľadom na uvedené navrhla žalobu voči žalovanej v I. rade zamietnuť.

19. Napokon na tomto pojednávaní v záverečnej reči právna zástupkyňa žalovaného v II. rade konštatovala, že podľa jej názoru pasívna vecná legitimácia v prípade žalovaného v II. rade neexistuje, avšak táto svedčí žalovanej v I. rade. Právny nárok je možné uplatňovať si v zmysle Slovenských právnych predpisov a Slovenského právneho poriadku priamo u poistiteľa. Rovnako konštatovala, že finančné nároky treba posudzovať ak tak diferencovane a zohľadniť všeobecné vzťahy v rodine ako aj vekový rozdiel bratov, prípadne osôb, ktoré žijú, alebo nežijú v spoločnej domácnosti žalobcov. Vo vzťahu k žalovanému v II. rade navrhla žalobu zamietnuť.

20. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie posúdil podľa nasledovných právnych ustanovení:

Podľa čl. 3 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 420 ods. 1 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 420 ods. 2 OZ škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.

Podľa § 427 ods. 1 OZ fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa § 427 ods. 2 OZ rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

21. Čo sa týka pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v II. rade súd poukazuje na vyššie citovaný § 420 Občianskeho zákonníka, podľa ktorých právnická osoba zodpovedá aj za zásah do osobnostných práv spôsobených jej zamestnanom pri prevádzke dopravný prostriedkom, v tomto prípade nákladným motorovým vozidlom. Prevádzkovateľ teda zodpovedá aj za nemajetkovú ujmu v zmysle § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka k § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Aj keď zákon prevádzateľa priamo nedefinuje, za prevádzateľa možno považovať osobu (fyzickú alebo právnickú), ktorá má právnu a súčasne i faktickú možnosť disponovať s dopravným prostriedkom - teda dlhodobejšie užívať dopravný prostriedok na účel, na ktorý je dopravný prostriedok určený, pričom užívajúca osoba je oprávnená dopravný prostriedok na ten účel používať. Prevádzateľom je najmä vlastník vozidla. Súd prvej inštancie sa stotožňuje s názorom uvedeným v rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky z 29. 4. 2004, sp. zn. 30 Cdo 814/2003, podľa ktorého niet dôvodu, ktorý by vylučoval analogické použitie § 427 a nasl. OZ pri určení zodpovednej osoby za zásah proti osobnosti fyzickej osoby vyvolaný zvláštnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného v II. rade teda súd prvej inštancie mal za preukázanú.

22. Vo vzťahu k námietke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v I. rade tu súd prvej inštancie poukazuje na viackrát spomínané rozhodnutie Európskeho súdneho dvora v rozsudku C-22/2012 T. proti A. D. a R. T., kde bolo konštatované, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Je nesporným, že žalovaná v II. rade mala ako prevádzkovateľ nákladného vozidla v čase dopravnej nehode uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla so žalovanou v I. rade, pričom táto otázka nebola v konaní vôbec sporná, pričom práve z tohto poistného vzťahu plynie pasívna vecná legitimácia žalovanej v I. rade. Rovnako tak sa súd prvej inštancie stotožňuje s názorom, že pasívna vecná legitimácia žalovanej v I. rade je daná aj § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení.

23. Aj keď podľa rozhodnutia dovolacieho súdu - Najvyššieho súdu SR, 4Cdo 168/2009 zo dňa 20.4.2011, resp. 3 Cdo301/2012 z 31.3.2016 pod pojem škody pre účely zákona č. 381/2011 Z. z. nie je možné podradiť i nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spočívajúci v strate blízkej osoby, súd prvej inštancie posúdil pasívnu legitimáciu žalovanej v 1. rade odlišne a naopak zaviazal ju solidárne na plnenie.

24. Súd prvej inštancie sa stotožnil s rozhodnutím odvolacieho súdu zo dňa 31.3.2016 sp. zn. 21Co/60/2015 v tom zmysle, že pri aplikácii všetkých výkladových metód nielen jednej izolovane je dôvodný záver, že Slovenská práva úprava obsahuje povinnosť poisťovne z povinného zmluvného poistenia nahradiť aj nemajetkovú škodu na zdraví, pričom súd prvej inštancie má vedomosť o argumentácii iných súdov o neexistencii pasívnej vecnej legitimácie poisťovne v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy (rozsudok NS SR 3Cdo/301/2012 z 31.3.2016).

25. Na tomto mieste je však podľa názoru súdu prvej inštancie potrebné poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky III ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, ktorým bola odmietnutá sťažnosť sťažovateľa - poisťovne ako zjavne neopodstatnená. V tomto rozhodnutí Ústavného súdu SR je konštatované, že rozsudok Súdneho dvora vo veci C-22/12 je potrebné vykladať v tom zmysle, že pojem škoda použitý v zákone o povinnom zmluvnom poistení, je potrebné vykladať extenzívne, pričom tento záver sa nepovažuje za arbitrárny ani inak ústavne neudržateľný. Interpretačná snaha sťažovateľa v relácii k záverečnej časti právnej veci rozsudku Súdneho dvora vo veci C-22/12, v ktorej sa odkazuje na vnútroštátnu právnu úpravu, je podľa názoru Ústavného súdu SR účelová a márna. Súdny dvor v bode 58. odôvodnenia svojho rozsudku konštatuje, že české (i slovenské) vnútroštátne hmotné právo o zodpovednosti za škodu sa vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy a to z ohľadom na skutočnosť, že zodpovednosť za nemajetkovú ujmu vznikla na základe dopravnej nehody a má občiansko-právnu povahu.

26. Súd prvej inštancie vníma, že Ústavný súd SR nie je súdom všeobecným, avšak vzhľadom na nie úplnú jednotnosť v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov je bezpochyby jeho právny názor možné akceptovať ako rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v zmysle čl. 4 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

27. S ohľadom uvedené mal preto súd prvej inštancie za to, že náhrada nemajetkovej ujmy má byť hradená z povinného zmluvného poistenia, ktoré mal uzatvorený žalovaný v II. rade so žalovanou v I. rade. K tejto otázke ešte záverom súd prvej inštancie poukazuje a stotožňuje sa s právnym názorom uvedeným v uznesení KS PO sp. zn. 6Co/127/2010 zo dňa 28.10.2013, podľa ktorého: ,,za stavu, že právo umožňuje žalobkyni požadovať náhradu nemajetkovej ujmy je dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Právna úprava, ktorá by tomuto odporovala bráni naplneniu podstaty tzv. motorových smerníc Európskej únie a takáto právna úprava sa nesmie použiť.“

28. Súkromný život je široký pojem, ktorý nemožno definovať vyčerpávajúcim spôsobom. Také údaje, ako pohlavie, meno alebo sexuálna orientácia sú významnými prvkami osobnej sféry chránené čl. 8 Dohovoru <http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TArticles.ascx&phContent=~/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=464281&FragmentId2=464283>. Na duševné zdravie sa musí tiež prihliadať ako na dôležitú súčasť súkromného života spojenú s morálnou integritou. Čl. 8 <http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TArticles.ascx&phContent=~/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=464281&FragmentId2=464283> chráni právo na identitu a osobný rozvoj a právo nadväzovať a rozvíjať vzťahy s inými ľudskými bytosťami a s okolitým svetom. Zachovanie duševnej stability je v tomto kontexte neopomenuteľnou predbežnou podmienkou na účinné využívanie práva na rešpektovanie súkromného života (Ro ESĽP, čl. 8 Dohovoru <http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TArticles.ascx&phContent=~/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=464281&FragmentId2=464283> - Bensaid v. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska zo 6. 2. 2001, sťažnosť č. 44599/1998).

29. Za zásah do súkromia časť súdnej praxe považuje aj privodenie smrti niektorej z blízkych osôb (§ 116 OZ <http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TArticles.ascx&phContent=~/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3344012&FragmentId2=3344013>). Spôsobenie úmrtia

člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny. Primeraným zadosťučinením je v tomto prípade aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

30. Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je návrh, ktorým sa fyzická osoba domáha podľa ustanovení o ochrane osobnosti primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V takomto prípade je daná aktívna legitimácia tomu subjektu, ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, lebo právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby tak, ako to má na mysli aj ust. § 11 OZ <http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TArticles.ascx&phContent=~/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3343715&FragmentId2=3343716> (Uznesenie KS v Košiciach z 13. 10. 2005, sp. zn. 1 Co 201/2005).

31. V rozsudku zo 17. februára 2011 sp. zn. 5 Cdo 265/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že „ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou“. Na inom mieste odôvodnenia tohto rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že „zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti“.

32. Súd prvej inštancie ďalej poukazuje aj na uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 228/2012 zo dňa 26. septembra 2013: „Podľa § 853 Občianskeho zákonníka platí, že občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. V tomto ustanovení Občianskeho zákonníka je upravená analógia. Analógia legis (analógia zákona) sa používa ako forma aplikácie zákona vtedy, keď treba riešiť otázku, riešenie ktorej nie je síce v zákone upravené, ale ten istý zákon upravuje riešenie podobného prípadu. Vychádza sa pritom z predpokladu, že zákonodarca by podľa rovnakých zásad upravil aj daný prípad. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že právnym vzťahom zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnostných právach fyzickej osoby (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) sú obsahom a účelom najbližšie právne vzťahy zodpovednosti za majetkovú ujmu (škodu) spôsobenú v majetkovej sfére poškodeného (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka).“

33. V prejedávanej veci súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch žalobkyni v 1. rade (matka a stará matka obetí dopravnej nehody), žalobkyni v 2. rade (manželka a matka obetí dopravnej nehody) a žalovaným v 3 až 5. rade (synovia a bratia obetí dopravnej nehody).

34. Potrebné bolo po vyššie uvedených právnych záveroch zaoberať sa výškou náhrady nemajetkovej ujmy, pričom súd prvej inštancie vychádzal z dostupnej judikatúry, z ktorej príkladmo uvádza :

35. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/30/2012, zo dňa 29. novembra 2012, bola žalobcovi priznaná suma 30.000 eur (náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku úmrtia blízkej osoby pri dopravnej nehode).

36. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 15. júna 2011 č. k. 12 C 385/2008-194 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi do 3 dní sumu 23 000,00 € a žalobu vo zvyšku zamietol. Na odvolanie žalovanej proti výroku uvedeného rozsudku, ktorým bolo žalobe vyhovené, Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 4. júna 2012 sp. zn. 6 Co 111/2011 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil. Rozhodnutia súdov vychádzali zo skutkového stavu, pri ktorom došlo dňa 30. decembra 2005 na diaľnici D1 ku kolízii medzi nákladným motorovým vozidlom s cisternovým návesom a osobným vozidlom, pričom došlo k smrteľnému zraneniu vodiča osobného motorového vozidla (syna žalobcu), jeho spolujazdkyne (manželky žalobcu) a k ťažkým zraneniam samotného žalobcu; syn a manželka

žalobcu svojim zraneniam podľahli. Podľa právneho názoru súdu prvého stupňa tým došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka).

37. Okresný súd Trnava rozsudkom z 28. apríla 2010 č. k. 37 C 178/2009-73 určil, že odporca tým, že dňa 24.5.2007 viedol svoje vozidlo a nevenoval sa plne vedeniu vozidla a náležite nesledoval situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho si nevšimol chodkyňu prechádzajúcu po prechode pre chodcov a ľavou prednou stranou vozidla do nej narazil, následkom čoho na následky zranení z tejto dopravnej nehody zomrela, zasiahol do osobnostných práv navrhovateľov, do ich práva na súkromie a rodinný život. Odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľom 1/ a 2/ (rodičom zomrelej) nemajetkovú ujmu, každému vo výške 6 000,00 € a navrhovateľom 3/ a 4/ (súrodencom zomrelej) nemajetkovú ujmu každému vo výške 2 000,00 €. Krajský súd v Trnave na odvolanie navrhovateľov 1/ a 2/ rozsudkom zo 16. marca 2011 sp. zn. 11 Co 90/2010 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti určenia nemajetkovej ujmy navrhovateľov 1/ a 2/ tak, že odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 1/ sumu 15.000,00 € a navrhovateľke 2/ sumu 15.000,00 €, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Následne Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku sp. zn. 4 Cdo 139/2011 zo dňa 30.10.2012 zamietol dovolanie žalovaného.

38. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 20 Co 183/2014 zo dňa 26.5.2015 bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 21. 2. 2014 č. k. 5C 38/2012-159 vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania, pričom súd prvej inštancie zaviazal žalovaných v 1/ a 2/ rade k povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1/ rade sumu 15.000 Eur, žalobcovi v 2/ rade sumu 15.000 Eur a žalobcovi v 3/ rade sumu 5.000 Eur, to všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, nakoľko žalobcovia uplatnené nároky odôvodnili tragickou udalosťou - úmrtím syna žalobcov v 1/ a 2/ rade a brata žalobcu v 3/ rade v dôsledku dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 21. 1. 2010.

39. Výška sumy prichádzajúca do úvahy ako kompenzácia nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch však nemôže byť neobmedzená. Vzhľadom na uvedenú judikatúru ako aj zohľadňujúc vzťahy v rodine mal súd prvej inštancie za to, že osobou ktorá trpí pri strate manžela (manželky) najviac je pozostalý partner - manželský vzťah je nesporne najbližším vzťahom dvoch ľudí, je s ním spojený (spravidla) celý zostávajúci život a je prirodzené, že práve pozostalý manžel znáša stratu svojho manžela najťažšie. V prejednávanej veci prišla žalobkyňa v 2. rade okrem manžela aj o syna, pričom sama bola účastná na dopranej nehode s ďalším synom, preto súd zaviazal žalovaných v I. a II. rade na solidárne plnenie vo výške 25.000 eur.

40. Vo vzťahu k žalobcom v 1. a v 3. až 5. rade súd prvej inštancie o výške uplatneného nároku rozhodol tak, že zaviazal žalovaných v I. a II. rade na solidárne plnenie vo výške po 15.000 eur v prospech žalobkyne v 1. rade a rovnako každému zo žalobcov v 3. až 5. rade po 15.000 eur. Žalobkyňa v 1. rade pri dopravnej nehode prišla o syna a vnuka, pričom podľa jej výpovede, ako aj výpovedí ostatných rodinných príslušníkov, k nim mala blízky a vrelý vzťah. Žalobcovia v 3. až 5. rade sú synmi a bratmi obetí dopravnej nehody a rovnako vzhľadom na ich výpovede mal súd prvej inštancie za to, že berúc do úvahy druhý najbližší rodinný vzťah (po manželskom vzťahu) im považoval za dôvodné priznať nemajetkovú ujmu ako je uvedené vyššie.

41. Z týchto dôvodov súd vyhovel žalobe v časti ako to vyplýva z priznaných súm nemajetkovej ujmy voči jednotlivým členom rodiny - žalobcom a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

42. Súd prvej inštancie si neosobuje právo priblížiť sa k reálnej strate a bolesti žalobcov spôsobenou predmetnou dopravnou nehodou súc si vedomý faktu, že peňažné prostriedky v akejkoľvek výške nie sú spôsobilé zhojiť nezvratný následok. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že výška nemajetkovej ujmy tak, ako bola ustálená, je súladná s doterajšou rozhodovacou praxou súdov a je primeraná, všetko v svetle tej skutočnosti, že v prejednávanom prípade ide o situáciu, kde obeťami dopravnej nehody boli otec a syn z jednej fungujúcej rodiny. Je nesporné, že rodina ako celok utrpela stratu, pričom výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou, vždy však s prihliadnutím na zákonné kritéria závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Určenie konkrétnej výšky náhrady potom musí zohľadňovať všetky okolnosti konkrétneho prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s obsahom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. V tejto súvislosti

je nutné zdôrazniť, že skúmané zásahy vyvolávajú spravidla ujmu dlhotrvajúcu, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú.

43. K odvolacím námietkam žalovaných je záverom už len potrebné dodať, že smrť dvoch osôb - manžela, syna, brata a vnuka žalobcov bola nepochybne nečakaná, tragická, žalobcami nezavinená udalosť, ktorá do ich života zasiahla a nenávratne pretrhla doterajšie väzby, čím žalobcovia stratili možnosť realizovať a ďalej rozvíjať svoj rodinný život vo vzťahu k nebohým. Žalobcovia v tejto súvislosti podrobne popísali charakter vzťahov existujúcich medzi nimi a pozostalými.

44. Na základe vyššie zisteného skutkového stavu, citovaných právnych ustanovení a uvedených záverov súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

45. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Nakoľko v danej veci boli čiastočne úspešní žalobcovia (85.000 Eur = 61 % zo žalovanej sumy) a čiastočne úspešní bola aj žalovaní (55.000 Eur = 39 % zo žalovanej sumy), súd rozhodol tak, že podľa pomeru úspechu a neúspechu jednotlivých sporových strán, zaviazal žalovaných povinnosťou spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcom trovy konania v rozsahu 22 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 C.s.p v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.